

Tomasz Strugalski

ORCID: 0000-0002-9719-8580

Wydziału Prawa i Administracji

Uniwersytet Gdański

Dualizm środków zaskarżenia wadliwych uchwał wspólników w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością

Duplicity of actions for overrule a faulty resolutions of shareholders of limited liability company

Abstract

The article deals with the problem of dualism of means of challenging defective shareholder resolutions in a limited liability company. The overall objective of the article is to compare legal effects of the action to declare the invalidity of a resolution with action for its revoking. Therefore, it is needed to look deeper into defectiveness of the legal act regulations. The main conclusion of the legal discussion is that our domestic regulations (Art. 249 and 252 Polish Commercial Companies Code) provide two separate actions which have identical legal effects.

Keywords: resolution of shareholders, appeal, invalidity, revoking.

Streszczenie

Niniejszy artykuł dotyczy dualizmu regulacji Kodeksu spółek handlowych w zakresie możliwości zaskarżenia wadliwych uchwał wspólników sp. z o.o. Z uwagi na specyfikę przedmiotu rozważań, konieczne okazało się bliższe spojrzenie na regulacje dotyczące sankcji wadliwości czynności prawnych w kontekście prawa prywatnego. Następnie, pogłębionej analizie poddane zostały dwa zasadnicze powództwa służące wyeliminowaniu z obrotu prawnego wadliwych uchwał wspólników sp. z o.o., a więc powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały oraz powództwo o jej uchylenie. Konkluzje przeprowadzonych rozważań prowadzą do wniosku, że pomimo odrębności terminologicznej użytej przez prawodawcę, oba powództwa cechują się zbieżną konstrukcją skutków prawnych ich uwzględnienia.

Słowa kluczowe: uchwała wspólników, zaskarżenie, nieważność, uchylenie.

1. Wstęp

Na gruncie obowiązującego stanu prawnego wskazać należy, że ustawodawca przewidział dwie możliwości wyeliminowania wadliwych uchwał wspól-

ników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Powództwo przeciwko spółce o uchylenie uchwały swoją normatywną podstawę znajduje w art. 249 § 1 Kodeksu spółek handlowych¹. Natomiast powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały spółników sp. z o.o. stypizowane zostało w art. 252 § 1 Kodeksu spółek handlowych. Celem niniejszego artykułu jest próba odpowiedzi na pytanie, czy ustanowiony przez prawodawcę dualizm środków zaskarżenia wadliwych uchwał spółników sp. z o.o. cechuje się odmiennością w zakresie skutków prawnych ich zastosowania, czy też przyjęte rozwiązanie ma znaczenie jedynie terminologiczne, a więc skutki prawne orzeczenia sądowego uwzględniającego powództwo pozostają zbieżne.

Zgodnie z art. 2 k.s.h. dla spraw nieuregulowanych w k.s.h. stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego². Powyższa regulacja jest wyrazem obowiązującej na gruncie polskiego prawa prywatnego zasady jedności prawa cywilnego³. Jednakże, doktryna w niektórych przypadkach dopuszcza możliwość odstępstwa od wskazanej zasady na rzecz uwzględnienia charakterystyki stosunków gospodarczych, które ze swojej istoty, w obecnych czasach, przybierają postać dynamicznego obrotu pomiędzy przedsiębiorcami⁴. Poczynione uwagi stanowią punkt wyjścia dla tytułowych rozważań.

2. Postacie wadliwych czynności prawnych

Z. Radwański wyróżnia cztery postacie wadliwych czynności prawnych. Są to: nieważność, wzruszalność (nieważność względna⁵), bezskuteczność zawieszona oraz bezskuteczność względna⁶. Wskazać jednak należy, że powyższe wyliczenie stanowi swoiste uproszczenie, ponieważ czynność prawna nieważna, a więc dotknięta wadliwością tego rodzaju, z którą ustawodawca wiąże zastosowanie sankcji nieważności, nie wywiera żadnych skutków prawnych, a zatem nie speł-

---

¹ Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1526 ze zm.), dalej jako: k.s.h. lub Kodeks spółek handlowych.

² Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1740 ze zm.), dalej jako: k.c. lub Kodeks cywilny.

³ A. Kidyba [w:] *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 Kodeksu spółek handlowych*, LEX/el. 2021, art. 2.

⁴ Por. A. Kidyba, *Kodeks spółek handlowych*, t. 1, *Komentarz do art. 1–300 k.s.h.*, Warszawa 2015, art. 2.

⁵ Inaczej zob. A. Wolter, J. Ignatowicz, K. Stefaniuk, *Prawo cywilne. Zarys części ogólnej*, Warszawa 2001, s. 328 – autorzy w miejsce pojęcia wzruszalności stosują pojęcie nieważności względnej.

⁶ Z. Radwański [w:] *System prawa Prywatnego*, t. 2. *Prawo cywilne – część ogólna*, red. Z. Radwański, Warszawa 2008, s. 429 i n.

nia warunku *sine qua non* czynności prawnej, jakim jest wywarcie wspomnianego skutku⁷. Na potrzeby niniejszych rozważań omówione zostaną pokrótce dwie postacie sankcji, a więc dwa rodzaje skutków wadliwych czynności prawnych⁸: nieważność bezwzględna oraz wzruszalność.

W doktrynie zauważa się, że z pojęciem nieważności bezwzględnej najczęściej mamy do czynienia w sytuacji niedochowania należytej formy czynności prawnej oraz sprzeczności czynności prawnej z ustawą⁹. Wadliwa czynność prawna dotknięta nieważnością bezwzględną nie wywołuje zamierzonych skutków prawnych pomimo skutecznego złożenia oświadczenia woli stron¹⁰. Charakter sankcji nieważności bezwzględnej można określić jako automatyczny, a zatem jej zastosowanie nie jest uzależnione od aktywnego działania jakiegokolwiek podmiotu, dochodzi do skutku *ex lege* – czynność prawna nie istnieje *ab initio*¹¹. Natomiast sąd obowiązany jest wziąć pod uwagę zaistnienie nieważności bezwzględnej *ex officio* wydając przy tym wyrok deklaratoryjny¹².

Odmienny charakter przypisywany jest wzruszalności (nieważności względnej). Sankcja ta uzależniona jest od działania określonego podmiotu. Najczęstszym przykładem jest tutaj strona wadliwej czynności prawnej, która wyposażona jest w uprawnienie prawnokształtujące lub sąd, który wydaje orzeczenie konstytutywne, eliminując przy tym skutki czynności prawnej dotkniętej nieważnością względną. Skutkiem tak rozumianej wzruszalności jest przyjęcie, że dopóki czynność prawna nie zostanie zakwestionowana przez uprawniony do tego podmiot, dopóty wadliwa czynność prawna będzie wywoływać skutki prawne wynikające ze zgodnych oświadczeń woli stron¹³. Na marginesie warto wskazać, że pojęcie wzruszalności ze swojej istoty nie determinuje jeszcze swojego charakteru w zakresie ustalenia momentu unicestwienia skutków prawnych wynikających z wadliwej czynności prawnej. Innymi słowy, sąd wydając orzeczenie konstytutywne w zakresie stwierdzenia, że określona czynność prawna zostaje uznana za wzruszoną, rozstrzyga *ad causum* opierając się na regulacji ustawowej, czy skutki

---

⁷ Zob. Z. Radwański, *Zarys części ogólnej prawa cywilnego*, Warszawa 1979, s. 233.

⁸ Por. P. Ochmann, *Charakter sankcji nieważności wadliwych uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2018, nr 10, s. 53 – autor dokonuje słusznego różniczenia terminologicznego, nieważność rozumianą jako wadliwość czynności prawnej oraz nieważność rozumianą jako wskazanie skutku określonej wadliwości, przyznając prymat temu drugiemu rozumieniu.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ B. Lewaszkiwicz-Petrykowska [w:] *System Prawa cywilnego*, t. 1, część ogólna, red. W. Cza-chórski, S. Grzybowski, Warszawa 1985, s. 706.

¹¹ Por. P. Ochmann, *Charakter...*, *op.cit.*, s. 54.

¹² E. Łętowska, *Podstawy prawa cywilnego*, Warszawa 1993, s. 113.

¹³ Por. Z. Radwański, *System...*, *op.cit.*, s. 432.

zostają zniesione *et tunc*, czy tylko *ex nunc*, a więc *pro futuro*¹⁴. Potwierdzeniem powyższych rozważań jest regulacja Kodeksu spółek handlowych. W przepisie art. 21 k.s.h. ustawodawca wprowadził możliwość rozwiązania wpisanej do rejestru spółki kapitałowej przez sąd rejestrowy. Użyte we wskazanej regulacji sformułowanie „rozwiązanie” spółki, w rzeczywistości oznaczają wzruszenie¹⁵. Z powyższego nie wynika jeszcze, z jakiego rodzaju wzruszalnością mamy w tym wypadku do czynienia, a więc czy skutki orzeczenia sądu rejestrowego będą miały charakter *ex tunc* czy *ex nunc*. Dopiero wykładania funkcjonalna przychodzi z rozwiązaniem. W przypadku rozwiązania spółki, podmiotami narażonymi na pokrzywdzenie bez wątpienia są wierzyciele. Zatem zasadne jest przyjęcie, że charakter wzruszalności wynikającej z przepisu art. 21 k.s.h. sprowadza się do eliminacji skutków jedynie *pro futuro*. Część doktryny upatruje w powyższym potwierdzenia tezy, stanowiącej o ograniczonej autonomii Kodeksu spółek handlowych¹⁶.

W dalszej części pracy, przechodząc do *meritum* rozważań, warto przyjrzeć się charakterowi prawnemu dwóch powództw służących zaskarżaniu wadliwych uchwał wspólników sp. z o.o. oraz skutkom wyroków uznających ich zasadność. Pokrótkie należy również odnieść się do przesłanek materialnych wadliwości uchwał i przedstawić argumenty, które posłużą opowiedzeniu się za jednym z możliwych rozwiązań problemu zaprezentowanego na wstępie.

3. Powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sp. z o.o.

Przesłanką warunkującą możliwość wystąpienia podmiotów określonych w art. 250 k.s.h. z powództwem przeciwko spółce o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sp. z o.o. jest sprzeczność tej uchwały z ustawą. Zaskarżenie w tym trybie możliwe jest jedynie w terminach określonych w przepisie art. 252 § 3 k.s.h.¹⁷. Przepis art. 252 § 1 k.s.h. stanowi o sprzeczności z ustawą, jednakże doktryna prawa handlowego wypracowała stanowisko, zgodnie z którym pod pojęciem ustawy należy rozumieć przepisy prawa powszechnie obowiązującego¹⁸.

¹⁴ Tak słusznie, P. Ochmann, *Charakter...*, *op.cit.*, s. 55.

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ Zob. A. Kidyba, *Kodeks...*, *op.cit.*, art. 21.

¹⁷ Por. P. Ochmann, *Charakter...*, *op.cit.*, s. 56 – autor uwzględnił regulacje terminów do wniesienia powództwa z przepisu art. 252 k.s.h. w kontekście spółki akcyjnej oraz spółek publicznych.

¹⁸ B. Trybulińska, *Zaskarżanie uchwał zgromadzenia wspólników z uwzględnieniem uchwał podejmowanych za pomocą wzorca zamieszczonego w systemie teleinformatycznym*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2018, nr 4, s. 48.

Chodzi tutaj zatem o źródła prawa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Konstytucji RP¹⁹, a więc Konstytucję RP, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Warto wskazać, że zgodnie z powyższym, sąd rozpoznając sprawę o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sp. z o.o. może powołać się również na przepisy prawa unijnego, którym można nadać przymiot bezpośredniej stosowalności²⁰. Natomiast pod pojęciem sprzeczności z ustawą należy rozumieć sprzeczność zarówno z normami materialnoprawnymi, jak i proceduralnymi, z tym zastrzeżeniem, że uchybienia formalne musiały wpłynąć na treść podjętej uchwały²¹.

Odnosząc się do skutków wyroku stwierdzającego nieważność uchwały wspólników sp. z o.o. na wstępie należy wskazać, że od początku wejścia w życie Kodeksu spółek handlowych poglądy w przedmiotowym zakresie nie były spójne. Do dnia wydania orzeczeń Sądu Najwyższego (o których poniżej) przyjmowano co do zasady deklaratoryjny charakter orzeczenia stwierdzającego nieważność uchwały wspólników sp. z o.o., a zatem wyrok potwierdzał jedynie istniejący stan prawny i wywoływał skutki *ex tunc*²². Takie rozumienie sankcji przewidzianej w przepisie art. 252 k.s.h. zbliżało ją do sankcji przewidzianej w art. 58 k.c. Jednakże, Sąd Najwyższy rozstrzygnął przedmiotowe zagadnienie, najpierw w uchwale z dnia 1 marca 2007 r. III CZP 94/06²³ a następnie potwierdził swoje stanowisko w uchwale z dnia 18 września 2013 r. III CZP 13/13²⁴. W chronologicznie pierwszej uchwale, SN stwierdził, że do czasu rozstrzygnięcia powództwa należy respektować kwestionowaną uchwałę, a zatem przyjmować wynikającą z niej stan rzeczy. Jednocześnie SN wskazał, że nie rozstrzyga tym samym, czy sankcja przewidziana w przepisie z art. 252 k.s.h. jest tą samą sankcją, o której mowa w przepisie art. 58 k.c., jednak zdaniem SN bezpieczeństwo obrotu wymaga, aby przyjąć konstrukcję, iż jedynym dowodem potwierdzającym wystąpienie skutku w postaci nieważności uchwały jest prawomocny wyrok sądu uwzględniający powództwo określone w przepisie art. 252 § 1 k.s.h.²⁵. Skutkiem

¹⁹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. nr 78, poz. 483 ze zm.).

²⁰ M. Chomiuk [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, red. Z. Jara, Warszawa 2017, s. 711.

²¹ Zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2009 r., I CSK 253/08, LEX nr 491551 oraz B. Trybulińska, *Zaskarżanie...*, *op.cit.*, s. 50.

²² Por. M. Gutowski, *Sankcja nieważności na tle uchwał organów spółek kapitalowych*, „Przełęcz Prawa Handlowego” 2007, nr 12, s. 22 oraz M. Spyra [w:] *System Prawa Handlowego*, t. 2, *Prawo spółek handlowych*, red. A. Szumański, Warszawa 2012, s. 1286–1287.

²³ Uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 1 marca 2007 r., III CZP 94/06, OSNC 2007/7-8, poz. 95, dalej jako: uchwała III CZP 94/06.

²⁴ Uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013 r., III CZP 13/13, OSNC 2014/3, poz. 23, dalej jako: uchwała III CZP 13/13.

²⁵ Zob. uchwała..., III CZP 94/06.

takiego stanowiska jest zupełne odejście od przyjętej wcześniej przez doktrynę koncepcji. Nie wdając się w polemikę z poglądami przedstawionymi w uchwale III CZP 94/06, za istniejący stan rzeczy należy obecnie uznać, że wyrok uwzględniający powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sp. z o.o. ma charakter konstytutywny z mocą wsteczną *ex tunc*. Uchwała III CZP 13/13 potwierdziła jedynie słuszność stanowiska SN z poprzedniej uchwały, która uznana została za zasadę prawną. Wskazać należy, że ww. uchwały SN zbliżyły tym samym charakter sankcji nieważności z przepisu art. 252 k.s.h. z sankcją przewidzianą w przepisie art. 249 k.s.h. Jak słusznie zostało zauważone w nauce prawa handlowego, przyjęcie takiego stanowiska może prowadzić do sięgnięcia po konstrukcję tzw. uchwały nieistniejącej jako swoistej odpowiedzi na zapotrzebowanie na sankcję automatyczną, a więc taką, dla skuteczności której nie jest potrzebne aktywne działanie podmiotu trzeciego²⁶. Ponadto, część doktryny krytykuje zapatrywanie SN, wskazując, że skutkiem uchwały SN jest zrównanie skutków dwóch odrębnych skarg i tym samym implikuje to postępowanie piastunów spółek kapitałowych, którzy zmuszeni zostali respektować uchwały naruszające nawet podstawowe normy prawne oraz uzyskują kompetencje do prowadzenia spraw spółki na podstawie uchwał, które w swojej treści nie odpowiadają prawu²⁷.

4. Powództwo o uchylenie uchwały wspólników sp. z o.o.

Przepis artykułu 249 k.s.h. wprowadza możliwość wniesienia powództwa przeciwko spółce przez podmioty enumeratywnie wskazane w art. 250 k.s.h. o uchylenie uchwały wspólników spółki z o.o. Dla skutecznego zaskarżenia uchwały konieczne jest dochowanie terminów określonych w art. 251 k.s.h. Natomiast przesłanki materialnoprawne wniesienia wspomnianego powództwa ustawodawca ukształtował swoiście, poprzez zastosowanie wielości funktorów ekstensjonalnych w jednej jednostce redakcyjnej, co stało się przyczyną fundamentalnych wątpliwości interpretacyjnych²⁸. Ostatecznie, jak słusznie wskazano w orzecnictwie i doktrynie, wypracowano następujące konfiguracje przesłanek z przepisu art. 249 § 1 k.s.h.: sprzeczność uchwały z umową spółki i godzenie w interesy spółki, sprzeczność uchwały z umową spółki, która ma jednocześnie na celu

²⁶ P. Ochmann, *charakter...*, *op.cit.*, s. 55.

²⁷ S. Sołtysiński, W. Popiołek, *Legitymacja czynna odwołanych członków władz spółki do zaskarżenia uchwał sprzecznych z ustawą*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2007, nr 10, s. 57.

²⁸ Zob. w szczególności: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2016 r., III CZP 1/16, LEX nr 2000070; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2013 r., I CSK 407/12; wyrok SA w Gdańsku z dnia 16 marca 2018 r., V Aga 39/18, LEX nr 2532104.

pokrzywdzenie wspólnika, sprzeczność uchwały z dobrymi obyczajami i godzenie w interesy spółki oraz sprzeczność uchwały z dobrymi obyczajami, która ma jednocześnie na celu pokrzywdzenie wspólnika²⁹. Wskazać przy tym należy, że uchwała, która okaże się krzywdząca dla wspólnika, będzie jednocześnie godzić w interesu spółki, a zatem spełniona zostanie jedna z konfiguracji warunkująca skuteczność wniesienia powództwa³⁰.

Na marginesie odnotowania wymaga fakt, że przepis typizujący podmioty posiadające legitymację czynną do zaskarżenia uchwały, nie są przystosowane do sytuacji, w której uchwała zostaje podjęta za pomocą systemu teleinformatycznego³¹. Ustawodawca odstąpił od wymogu sporządzania protokołu przy ww. uchwałach. Konsekwencją tego jest całkowita niefunkcjonalność przepisu art. 250 pkt 2 k.s.h. w odniesieniu do wspólników, którzy zdecydowali się podjąć uchwałę na tzw. elektronicznym zgromadzeniu wspólników, z uwagi na konieczność zaprotokołowania sprzeciwu danego wspólnika, który głosował przeciwko podjęciu uchwały³². Jak słusznie zostało podniesione, nawet wzorce uchwał nie zawierają żadnego miejsca na ewentualne zaprotokołowanie sprzeciwu.

Już pobieżna wykładnia językowa prowadzi do wniosku, że sankcja określona w przepisie art. 249 § 1 k.s.h. nie jest zbieżna z tą stypizowaną w art. 252 § 1 k.s.h. Dominujące stanowisko judykatury i doktryny wskazuje, że uwzględnienie powództwa skutkuje wydaniem przez sąd wyroku konstytutywnego i wywiera skutki *ex tunc*³³. Konsekwencją takiego stanowiska jest przyjęcie, że z momentem uprawomocnienia się wyroku uchwała wspólników traci swój byt prawny, a zatem traktowana jest jakby w ogóle nie została podjęta³⁴.

5. Wnioski

Literalna analiza obowiązującego stanu prawnego prowadzi do wniosku, że ustawodawca zdecydował się wprowadzić dualizm środków zaskarżenia uchwał

---

²⁹ B. Trybulińska, *Zaskarżanie...*, *op.cit.*, s. 48 oraz przytoczona tam literatura.

³⁰ *Ibidem*, s. 49.

³¹ B. Trybulińska, *Zaskarżanie...*, *op.cit.*, s. 52.

³² A. Kidyba [w:] *Komentarz...*, *op.cit.*, art. 250.

³³ A. Zbiegień-Turzańska, *Sankcje wadliwych uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych i spółdzielni*, Warszawa 2012, s.167; B. Ochmann, *Charakter...*, *op.cit.*, s. 59; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2019 r., II CSK 28/18, LEX nr 2626298; odmiennie: K. Kruczałak [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, red. K. Kruczałak, Warszawa 2001, s. 409 – autor przedstawia koncepcję zakładającą skutek *ex nunc* wyroku, co wydaje się stanowiskiem interesującym, szczególnie pod względem ochrony praw wierzycieli.

³⁴ A. Kidyba [w:] *Komentarz...*, *op.cit.*, art. 249.

wspólników spółki z o.o. Jednakże, na skutek wykładni prawa dokonywanej w procesie stosowania prawa przez sądy powszechne oraz Sąd Najwyższy, uzasadniona zostaje teza, zgodnie z którą powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały oraz powództwo o jej uchylenie cechują się zbliżoną, żeby nie powiedzieć zbieżną, konstrukcją teoretyczną w zakresie skutków wyroku uwzględniającego jedno ze wskazanych powództw. Konstytutywność obu wyroków oraz ich skuteczność z mocą wsteczną zaciera granice rozróżnienia sankcji nieważności uchwały oraz sankcji jej uchylenia. Natomiast swoista konstrukcja sankcji nieważności, w szczególności zawężony zakres podmiotowy legitymacji do wniesienia powództwa, ograniczenia temporalne oraz charakter konstytutywny wyroku, prowadzi do wniosku, że nieważność na gruncie k.s.h. jest rozumiana odmiennie niż w przypadku sankcji nieważności przewidzianej w k.c. To z kolei prowadzi do implikacji, że zasada jedności prawa cywilnego nie jest bezwzględna, a zatem doznaje wyjątków. Uzasadnioną zatem pozostanie teza, zgodnie z którą na gruncie prawa handlowego mówić możemy o ograniczonej autonomii k.s.h.³⁵

Reasumując, uznać można, że wątpliwości interpretacyjne w zakresie szeroko pojętej zaskarżalności uchwał wspólników sp. z o.o. stanowiły stan niepożądanego niepewności prawnej. Dlatego fakt, że powyższe zostało jednoznacznie rozstrzygnięte, w szczególności przez Sąd Najwyższy, stanowi wartość samą w sobie. Należy jednak wskazać, że przyjęte obecnie rozwiązania nie są wolne od mankamentów, chociażby w zakresie możliwości działania zarządu spółki kapitałowej na podstawie sprzecznej z prawem uchwały wspólników³⁶. *De lege lata* nie wydaje się, aby ustawodawca decydował się na ustanowienie dwóch odrębnych terminologicznie sankcji bez realnego rozróżnienia skutków prawnych przy ich zastosowaniu.

Bibliografia

Literatura

Gutowski M., *Sankcja nieważności na tle uchwał organów spółek kapitałowych*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2007, nr 12.
Kodeks spółek handlowych. Komentarz, red. K. Kruczałak, Warszawa 2001.

³⁵ Por. A. Kidyba, *Kodeks...*, *op.cit.*, art. 2.

³⁶ Por. w szczególności wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2019 r., IV CSK 100/19, LEX nr 2620250, w którym SN stanął na stanowisku, że „w razie zatem uzasadnionego przekonania o sprzeczności uchwały z ustawą zarząd, który powinien działać zgodnie z prawem, nie tylko może, ale jest obowiązany powstrzymać się od jej wykonania i wytoczyć powództwo, o którym mowa w art. 252 § 1 k.s.h.”.

- Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, red. Z. Jara, Warszawa 2017.
- Kodeks spółek handlowych*, t. 1, *Komentarz do art. 1–300 k.s.h.*, red. A. Kidyba, Warszawa 2015.
- Komentarz aktualizowany do art. 1–300 Kodeksu spółek handlowych*, red. A. Kidyba, LEX/el. 2021.
- Łętowska E., *Podstawy prawa cywilnego*, Warszawa 1993.
- Ochmann P., *Charakter sankcji nieważności wadliwych uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych*, „Przeгляд Prawa Handlowego” 2018, nr 10.
- Popiołek W., Sołtysiński S., *Legitymacja czynna odwołanych członków władz spółki do zaskarżenia uchwał sprzecznych z ustawą*, „Przeгляд Prawa Handlowego” 2007, nr 10.
- Prawo cywilne. Zarys części ogólnej*, red. J. Ignatowicz, K. Stefaniuk, A. Wolter, Warszawa 2001.
- Radwański Z., *Zarys części ogólnej prawa cywilnego*, Warszawa 1979.
- System Prawa Prywatnego*, t. 2, *Prawo cywilne – część ogólna*, red. Z. Radwański, Warszawa 2008.
- System Prawa cywilnego*, t. 1, *część ogólna*, red. W. Czachórski, S. Grzybowski, Warszawa 1985.
- System Prawa Handlowego*, t. 2, *Prawo spółek handlowych*, red. S. Włodyka, Warszawa 2012.
- Trybulińska B., *Zaskarżanie uchwał zgromadzenia wspólników z uwzględnieniem uchwał podejmowanych za pomocą wzorca zamieszczonego w systemie teleinformatycznym*, „Przeгляд Prawa Handlowego” 2018, nr 4.
- Zbiegień-Turzańska A., *Sankcje wadliwych uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych i spółdzielni*, Warszawa 2012.

Akty prawne

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 1740 ze zm.).
- Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1526 ze zm.).

Orzecznictwo

- Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2009 r., I CSK 253/08, LEX nr 491551.
- Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2013 r., I CSK 407/12, LEX nr 1311833.
- Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2019 r., IV CSK 100/18, LEX nr 2620250.
- Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 16 marca 2018 r., V Aga 39/18, LEX nr 2532104.
- Uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 1 marca 2007 r., III CZP 94/06, OSNC 2007/7-8, poz. 95.
- Uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013 r., III CZP 13/13, OSNC 2014/3, poz. 23.
- Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2016 r., III CZP 1/16, OSNC 2017/2 poz. 17.